

Hjem > Mælkeafgiftsfonden > 2011 > Mastitis - Demo > Aktuelt til Dyr læger

Aktuelt til Dyr læger

Læs om: *Pas på overslæb af mælk ved ydelseskontrolprøver, B-streptokok-overvågningen på tankmælksprøver går over til PCR-test, Ny udpegning af 2R-besætninger.*

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Mælkeafgiftsfonden

Foto: Merete Martin Johsen, VFL - Kvæg

Indhold

[Pas på overslæb af mælk ved ydelseskontrolprøver](#)

[B-streptokok-overvågningen på tankmælksprøver går over til PCR-test](#)

[Ny udpegning af 2R-besætninger](#)

Pas på overslæb af mælk ved ydelseskontrolprøver

Ny undersøgelse har påvist 7 pct. risiko for overslæb af mælk fra én malkning til den næste i en Delaval-robot. Det kan have uheldig indflydelse på PCR-måling af mastitisbakterier.

PCR-analysen er et rigtig godt redskab til overvågning af besætningens yversundhed. Vores undersøgelser på tankmælk har vist, at PCR- analysen er betydeligt bedre end dyrkning til at påvise bakterier. Samtidigt er det en stor fordel, at man kan bruge mælken fra ydelseskontrolprøver til at analysere på, hvilket ikke er muligt, når man ved den traditionelle bakteriepåvisning, skal dyrke bakterierne.

Imidlertid er der ved ydelseskontrolprøver altid en risiko for forurening, hvis ikke prøverne udtages og håndteres hygiejnisk. Og der er også en risiko for overslæb fra den tidligere malkede ko, hvis der står mælkerester i mælkeslangerne i konventionelle systemer - eller specielt i mælkeudskilleren i AMS systemer. På baggrund af en undersøgelse foretaget af Videncentret for Landbrug, Kvæg i 2009, fandt vi imidlertid at risikoen for overslæb fra én prøve til den næste var minimal. PCR-testen benyttes da også efterhånden i mange lande på ydelseskontrolprøver, og vi har ikke kendskab til problemer med overslæb fra udlandet.

Betydeligt overslæb i Delaval-robot

Aarhus Universitet har dog netop udført et forsøg i deres standard Delaval-opsætning, hvor de ved brug af fluorescerende stof har målt overslæbet af mælk i ydelseskontrolprøven fra ko til ko. De fandt over 7 pct. overslæb i deres forsøgsopsætning. Det er et relativt højt overslæb i forhold til andre malke-systemer. En så høj overslæbsprocent havde konsekvenser for efterfølgende PCR-målinger på mastitis bakterier, som følgelig blev unøjagtige. [Læs mere i KvægInfo nr. 2216](#)

Også landmandens ansvar

Det er RYK der er ansvarlig for ydelseskontrollen. RYK har i flere år arbejdet på at gøre ydelseskontrollen mere hygiejnisk og minimere overslæb og andre fejl. Dette har ikke kun betydning for PCR-analyser, men også andre analyser som f.eks. kocolletal og andre målinger på enkeltko prøver. Som konsekvens heraf har RYK senest indført brug af engangsglas. VFL, Kvæg har netop haft møde med RYK og alle deres kontrolassistenter for at sætte fokus på at vurdere risikoen for overslæb grundigt ved brug af ydelseskontrolprøver til mastitis-diagnostik. Men landmanden har også selv mulighed for at reducere risikoen for overslæb af bakterier. De fokusområder, som både RYK og landmand skal være opmærksomme på ved ydelseskontrol og brug af PCR prøver til mastitis diagnostik er:

- God hygiejne ved malkning og prøveudtagning
- Undgå lange malkeslanger
- Ved AMS - sørg for god udpumpning mellem køer, og korrekt indstilling.
- Din servicetekniker kan sikre optimal indstilling efter firmaets forskrifter
- Sikker ko identifikation.

Disse forhold skal være i orden, ellers kan det ikke anbefales at bruge ydelseskontrolprøver til PCR analyse for mastitis bakterier.

/Dyrlæge Jørgen Katholm, jka@vfl.dk

B-streptokok-overvågningen på tankmælksprøver går over til PCR-test

Fremover foretages B-streptokokovervågningen med PCR-test frem for dyrkning. Det vil øge udpegningen af smittede besætninger med 30 – 50 pct., og man vil hurtigere kunne sætte ind med smitteforebyggende foranstaltninger.

Korrekt udpegning af så mange smittede besætninger som muligt er meget vigtigt for at reducere risikoen for, at frie besætninger indkøber køer inficeret med B-streptokokker. Derfor har vi besluttet at stoppe med dyrkning for B-streptokokker ved tankmælksprøver og i stedet gå over til at benytte PCR-testen. Det skyldes, at vi siden 2009, ud over dyrkning, har testet tankmælksprøverne for B-streptokokker med PCR mastitis-testen PathoProof®. Det har længe været kendt, at følsomheden for dyrkningsmetoden på tankmælksprøver er lav. Og ud fra vores foreløbige undersøgelser af sammenhængen mellem den konventionelle dyrkningstest og den nyere PCR-test har vi fundet, at sandsynligheden for, at en smittet besætning udpeges som smittet via dyrkning, er 64 pct. Med PCR-testen regner vi med, at den er 94 pct.

Hurtigere indsats

Andelen af de inficerede besætninger, som udpeges ved PCR-test er med andre ord betydeligt større end ved dyrkning. Vi forventer således, at der vil blive udpeget 30 -50 pct. flere positive besætninger med PCR-testen. Da disse besætninger overvejende er reelt inficerede og således ofte senere får et reelt B-streptokok problem, er det vigtigt for landmanden hurtigt at kende en eventuel risiko for at være inficeret, så han hurtigt kan sætte foranstaltninger i gang og undgå smittespredning i besætningen.

Vi fortsætter med de samme kriterier som nu for udpegning af smittede besætninger og for at smittede besætninger kan opnå frihed.

Også oplysning om Mycoplasma i årsprøven 2011

Eurofins tester i september måned 500 besætninger med en udvidet version af PCR – mastitis testen. Den giver mulighed for påvisning af forskellige typer af Mycoplasma samt gær og alger. Hvis testen forløber planmæssigt, er det planen at undersøge samtlige besætninger i årsprøven 2011 med denne test.

/Dyrlæge Jørgen Katholm, jka@vfl.dk

Ny udpegning af 2R-besætninger

Som led i saneringskampagnen mod salmonella i kvægbesætninger udpeges der igen besætninger, der vurderes at være særligt smittefarlige og som konsekvens heraf sættes i niveau 2R. Udpegningen sker i uge 40 og berørte besætningsejere får efterfølgende besked fra den lokale fødevareregion i løbet af første halvdel af oktober. Udpegning til niveau 2R indebærer bl.a. offentligt tilsyn og forbud mod salg af dyr til levebrug. Ved den seneste udpegning i februar 2011 blev 256 mælkeleverende og 164 kødproducerende besætninger sat i niveau 2R.

En besætning udpeges til niveau 2R hvis risikoen for smittespredning i besætningen er særligt stor. Udpegningen sker på basis af de seneste 2 gyldige undersøgelser for salmonella i tankmælk. Hvis en af disse har en ODC% på over 40 udpeges besætningen til niveau 2R. Hvis der er etableret tiltag i besætningen, der sikrer mod smittespredning til kalve og ungdyr kan udpegning til niveau 2R undgås ved at undersøge blodprøver fra 10 kalve > 3 måneder. Alle de undersøgte blodprøver skal have en ODC % på under 50. Blodprøveresultaterne må max være 3 måneder gamle på udpegningsstidspunktet i oktober 2011.

Videncentret for Landbrug, Kvæg søger vedvarende at motivere alle besætningsejere af smittede besætninger, dvs. besætninger i niveau 2, 2R eller 3 til at fokusere på at få besætningen fri for Salmonella Dublin. Derfor er der netop udsendt breve til besætninger, der stadig er i niveau 2 eller er i risiko for at blive udpeget igen. Indsatsen overfor Salmonella er vigtig. Ved faglige spørgsmål kan Salmonella-administrationen kontaktes på 87 40 66 56.

[Brev til mælkeleverende besætning ude af 2R](#)
[Brev til mælkeleverende besætning stadig i 2R](#)

/Dyrlæge Jørgen Katholm, jka@vfl.dk og Kvægfygdylæge Kaspar Krogh, ksk@vfl.dk